

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ” - ГР. ВАРНА
УЛ. „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ” № 8, 052/370696/694/695
e-mail: hr.botev1927@abv.bg

Утвърждавам:
Стоянка Дукова
Директор, ОУ „Христо Ботев“
гр. Варна

ПРОГРАМА
ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ
ЗА УЧЕБНАТА 2016/2017 ГОДИНА

Програмата е създадена на основание чл.263,ал.1,т.8
от ЗПУО и е приета от Педагогическия съвет на проведено
заседание на 01.09.2016 година

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за превенция на ранното напускане на училище е разработена в съответствие с рамкови европейски и национални документи и определените приоритети за развитие в сферата на средното образование.

Програмата конкретизира ключовите мерки в политиките за превенция, интервенция и компенсирание на отпадането и ранното напускане на училище, на Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013г.–2020г.), приета от Министерския съвет с Протокол № 44 от 30.10.2013 год.

С дейностите си програмата е ориентирана към реализиране на политики и мерки за постигане на стратегическата цел и оперативните цели на Стратегията, както и с целите на Програмата, разработена от РУО Варна и определените приоритети на областно ниво.

Програмата е разработена на основата на проект на Министерството на образованието и науката на двугодишен План за изпълнение на Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система.

Програмата представя:

- SWOT анализ - определяне на рисковите групи ученици, застрашени от отпадане в ОУ "Христо Ботев" и прилагане на мерки, свързани с превенцията, работещи по отношение на справянето с риска от напускане на училище;
- дефиниране на дейности, насочени към идентифицираните рискови групи от ученици, предлагащи промяна в нагласите с цел повишаване мотивацията на учениците за учене, чрез предлагане на качествено образование - използване на интерактивни методи на преподаване, повишаване квалификацията на учителите, превръщане на училището в желана територия - подобряване на МТБ, включване на учениците във факултативни часове, извънучилищни форми, проекти и целодневна организация на учебния процес, приоритети, дефинирани в Стратегията за развитие на училището, и Плана за квалификация на педагогическите кадри.
- обмен на добри и работещи практики между заинтересованите страни;
- усъвършенстване на системата за събиране на постоянна и надеждна информация за движението на учениците.

ЦАНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО УЧИЛИЩЕТО

В началото на учебната 2015/2016 година броят на учениците, обучавани в училището е 420, от които 217 в начален етап и 203 в прогимназиален етап. В края на годината учениците са 400. Етническият състав е разнороден, преобладават учениците от български произход, но има ученици, макар и малък процент, от турски и ромски етнос.

Всяка учебна година в училището се разработва Програма от превантивни мерки за преодоляване отпадането на учениците от училище. Но за ефективното прилагане на програмата е необходимо първо да се определят рисковите групи от ученици, застрашени от отпадане, както и да се предложат превантивни мерки, насочени към тези групи ученици.

Няколко са причините, водещи до отпадането на ученици от училище. Тези причини обуславят и рисковите групи от ученици, застрашени от отпадане. Най-често срещани причини са:

- икономически - затруднен достъп до образование, поради ниски социални доходи, водещи до заминаване на семействата в чужбина;
- семейни-деформирани отношения между родители
- здравословни;
- поради нежелание за учене /ниска мотивация, слаб успех, голям брой извинени и неизвинени отсъствия, лоша дисциплина/.

През изминалите години се наблюдава увеличаване процента на учениците, заминали в чужбина. Тази тенденция се наблюдава и през предходната учебна година, като броят на заминалите ученици е общо 11. Причините за това са социални - заминаване на цялото семейство, поради ниски доходи и безработица. Между България и страните, към които е насочен основният емигрантски поток, липсват механизми за обмен на данни и проследяване каква част от заминалите в чужбина ученици продължават обучението си.

Най-голяма в процентно отношение е групата на учениците, прекъснали обучението си поради семейни причини. Семейните причини обхващат широк кръг от проблеми, свързани с родителска незаинтересованост, противоречия и конфликти в семейството, отрицателно взаимодействие на домашната среда, ниско образование на родителите, бедност, етнокултурни традиции.

Друга рискова група ученици, застрашени от отпадане, са отпадналите поради нежелание за учене. През предходната учебна година броят на учениците със слаб успех в края на годината е 43, а след лятната поправителна сесия - 33. Второгодниците също са една от рисковите групи за преждевременно напускане на училище.

Анализът на данните за броя на допуснатите от учениците отсъствия за учебната 2015/2016 година показва, че средно учениците са допуснали по 5 неизвинени отсъствия. Най-рискови са учениците от пети до осми клас, а в начален етап делът е сравнително малък. Но все още има какво да се желае по отношение на извинените и неизвинените отсъствия на учениците. Показателни са и данните, представляващи ефективна мярка за намаляване на неизвинените отсъствия в училище, показващи съпоставка за неизвинени отсъствия и наложени наказания за една година. В следващата таблица са показани броят на допуснатите от учениците неизвинени отсъствия в края на годината и наложените наказания за учебната 2015/2016 година:

Политики за превенция	ε	23
Брой ученици наказани със "Забележка"		8
Брой ученици с над 15 неизвинен отсъствия		25
Брой ученици наказани с "ИДПУ"		няма
Брой ученици наказани с "ППДУ"		няма

Превантивни мерки за намаляване на отсъствията са и периодичното информирание на Дирекция "Социално подпомагане" за ученици, допуснали над 5 неизвинени отсъствия за един месец, както и периодични доклади до МКБППМН и образуване на възпитателни дела за ученици с противообществени прояви. Като най-чести причини за допускане на неизвинените отсъствия класните ръководители посочват закъсненията и бягствата от час поради ниска мотивация за учене.

Човешкият ресурс е факторът, който има най-силно влияние върху проблема за преждевременното напускане от училище. Предлагане на качествено образование и повишаване мотивацията на учениците за учене с цел въздействие върху намаляване на отсъствията и превръщане на училището в желана територия, поставя пред педагогическата колегия изискване за повишаване квалификацията на учителите.

В ОУ „ Христо Ботев”- гр.Варна през предходната година от общо 34 учители, всички са участвали в поне една форма на обучение за повишаване на квалификацията си.

Фактор за отпадане на учениците от училище е недостатъчното владеене на български език като цяло в страната. В училище този фактор не е приоритетен, поради малкия процент на учениците от други етноси.

Последната година училището участва в НП "С грижа за всеки ученик", мярка "Без свободен час", НП "На училище без отсъствие", мярка „Без отсъствие“.

Училището прилага и други мерки за превенция на ранното напускане на системата, като сред тях са:

- Занимания в групи по СИП .
- Организация на обучението в ПИГ /I-VI клас/- 6 групи
- Осигуряване на безплатна закуска , както и схема „Училищен плод“, „Училищно мляко“ и обедно хранене за учениците от I-IV клас.
- Провеждане на ефективни консултации по учебните предмети
- Системни разговори с родители и ученици
- Провеждане на училищни тържества и приобщаване на учениците към училищната общност
- Отбелязване на различни празници на училищно, градско, национално ниво
- Работа по НП на училище без отсъствия, мярка „Без отсъствие“- 4 групи за ученици от V-VIII клас.
-

SWOT-АНАЛИЗ

Силни страни:

- Квалифицирани учители
- Интерактивни методи на обучение
- Извънкласни дейности
- Възможности за изява
- Създаване на приятелска среда
- Добра материална база
- Работа по проекти

Слаби страни:

- Липса на регистър на ученици, застрашени от отпадане
- Недостатъчна роля на ученическото самоуправление за създаване на подкрепяща среда за ученици, застрашени от отпадане
- Недостатъчно мотивирани учители за справяне с проблема
- Голям брой извинени и неизвинени отсъствия на учениците

III. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Разработване и изпълнение на комплекс от ефективни мерки и дейности за превенция на ранното напускане на училище на ученици от идентифицираните рискови групи .

2. Подобрени резултати от обучението, измерими от НВО и осигурена подходяща образователна подкрепа за развитие на всеки ученик.

IV. ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

<i>Мерки за реализиране на Политиките</i>	<i>Отговорник</i>	<i>Срок за изпълнение</i>	<i>Индикатори</i>
<u>I.МЕРКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕТО</u>			
<u>1.1.Осигуряване на позитивна образователна среда - училищен климат, атмосфера на взаимоотношения, управление</u>			
<i>1.1.1.Разработване и изпълнение на политики в училището</i>			
1.1.1.1.Разработване и реализиране на мерки за проследяване на преместването и отсъствията на учениците/ежемесечни справки, писма/	Зам.- директорите	2016/2017	Бр.отсъствия Бр.преместени ученици
1.1.1.2.Инициране на информационна кампания за намаляване на риска от преждевременно напускане на училище чрез изработване на табла и брошури	пед.съветник	2016/2017	Брой табла Брой брошури
1.1.1.3. Повишаване интереса на учениците към работата в екип чрез участие в училищни кампании. Отбелязване на: Световния ден на водата, Деня на Земята, състезания,олимпиади	Нач.учители Ръководителите на клубовете по Екология,класни ръководители	2016/2017	Бр.проведени кампании Брой участвали ученици

1.1.1.4.Планиране и осъществяване на контрол за редовно вписване на отсъствията на учениците в ЗУД и подаване на данните към Регистъра за движение на учениците	Директорът Зам.- директорите	2016/2017	Брой извършени проверки
1.1.1.5.Планиране и осъществяване на контрол върху спазването на	Директорът Зам.- директорите по	2015/2016	Брой извършени проверки Брой проверени

задълженията на класните ръководители по чл.129 „б”от ППЗНП-анализ и оценяване на рисковите фактори за отпадане на ученици – ученици със слаб успех, лоша дисциплина, отсъствия, набелязани мерки от кл.р-ли	УД		обекти
1.1.1.6.Изготвяне на регистър на ученици, застрашени от отпадане и мерки за работа с тях: -изготвяне на списък -изготвяне на карта за всеки ученик	Кл.ръководители Педагогическия ш съветник	До 30.11.2016	Изготвен 1 бр.регистър Бр.карти
1.1.1.7.Работа по Национални програми и проекти като мярка за осигуряване на качествено образование и превенция на отпадащите ученици	Директорът Гл.учител	2016/2017	Брой НП Брой проекти
1.1.1.8.Повишаване на броя на учениците, обхванати в целодневната организация на учебния ден.	Кл.ръководители	2016/2017	Брой обхванати ученици към момента

1.1.1.9.Организиране на извънкласни и извънучилищни дейности	Ръководителите на групите	2016/2017	Брой обхванати ученици
<u>1.2. Повишаване на качеството на образованието като предпоставка за развитие на личността на всеки ученик и предотвратяване на</u>			

<u>преждевременното напускане на училище</u>			
1.2.1.Квалификация на педагогическите специалисти, насочена към идентифициране и справяне със случаите на риск от преждеременно напускане на училище „Развитие на толерантността”	Директорът Гл.учител	2016/2017	Брой обучени учители
1.2.2.По-голяма атрактивност на преподавания материал чрез електронни уроци, интерактивни методи, онагледяване, практическа насоченост	Учителите		Бр.извършени проверки Брой проведени открити уроци
1.2.3.Планиране и реализиране на обучение, ориентирано към потребностите на всеки ученик - лично ориентиран подход	Учителите	2016/2017	Брой проверки

1.2.4.Анализиране на резултатите от обучението по отделните учебни предмети спрямо очакваните резултати	Учителите	2016/2017	Резултати от обучението
1.2.5.Анализ на движението на учениците и причини за напускането им	Зам.- директорите по УД и кл.р-ли		Брой напуснали ученици
<u>1.3.Достъп до качествено образование за ученици със СОП</u>			
1.3.1.Подобряване възможностите за обучение на деца със СОП -осигуряване на допълнителна подкрепа -прилагане на единна методика за оценяване	Учителите, работещи с деца със СОП Ресурсните учители Педагогически съветник	2016/2017	Брой разработени Индивидуални образователни програми

<u>II.ПОЛИТИКИ ЗА ИНТЕРВЕНЦИЯ НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ</u>			
<u>2.1.Повишаване участието и ангажираността на родителите и обществеността</u>			
2.1.1.Включване на родителската общност за повишаване на активността ѝ и сътрудничество с училищното ръководство	Директорът Зам.- директорите	2016/2017	Брой инициативи
2.1.2.Разчупване стереотипа на провеждане на родителски срещи	Директорът Зам.- директорите Кл.ръководители		Брой срещи
2.1.3.Сътрудничество с различни организации- МКБППМН, ДПС, Дирекция „Социално подпомагане”, отдел „Закрила на детето”	Зам.директорите Педагог. съветник	2016/2017	Брой срещи

<u>2.2.Утвърждаване на индивидуално и групово наставничество</u>			
2.2.1.Планиране на дейности в плана на класния ръководител, насочени към идентифициране на ученици в риск и индивидуалното им консултиране	Кл.ръководители	2016/2017	Брой проведени срещи
2.2.2.Инициативи за подпомагане на ученици в риск от техни съученици	Кл.ръководители	2016/2017	Брой инициативи
<u>III.ПОЛИТИКИ ЗА КОМПЕНСИРАНЕ НА ЕФЕКТА ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ</u>			
3.1.Отчет на дейностите и мерките по програмата	Пом.директорите Педагогически съветник	М.П.2017 М.VI.2017	Брой отчети

Програмата за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата от уязвими групи в ОУ „Христо Ботев„гр Варна е приета с решение на педагогическия съвет – Протокол N 13 /01.09.2016 г.

При възникнала необходимост Програмата да бъде актуализирана през учебната година.